

Exam. Code : 103206

Subject Code : 1230

B.A./B.Sc. Semester—VI

RELIGIOUS STUDIES

(Sikh Itihas te Sansthawan)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Attempt ONE question each from Sections A, B, C and D. Each question carries 15 marks. Section E is compulsory.

SECTION—A

1. Discuss the contemporary political and religious conditions of Guru Nanak Dev ji in detail. 15
2. Discuss the objective and message of Guru Nanak Dev's Udasis. 15

SECTION—B

3. Discuss the life and times of Guru Hargobind Ji. 15
4. Discuss the reasons and martyrdom of Guru Tegh Bahadur ji in detail. 15

SECTION—C

5. Discuss the concept and importance of Sangat and Pangat in detail. 15
6. Discuss the origin and development of Manji System in detail. 15

SECTION—D

7. Discuss the origin and contribution of Singh Sabha movement in detail. 15
8. Discuss the Gurdwara movement in detail. 15

SECTION—E

9. Answer the following in upto 5 to 7 lines. Each question carries 4 marks :

- (i) Name the udasis of Guru Nanak Dev ji.
- (ii) Who was Guru Angad Dev ji ?
- (iii) Who built Akal Takht ?
- (iv) What is the martyrdom date of Guru Tegh Bahadur ji ?
- (v) Who raised Harimandar Sahib ?
- (vi) Who created the Khalsa ?
- (vii) When Khalsa was created ?
- (viii) What is Gurdwara ?
- (ix) What is Daswand ?
- (x) What is Manji System ? 10×4=40

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਹਰ ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। 15
2. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਦਾ ਮੰਤਵ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਭਾਗ—ਅ

3. ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। 15
4. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। 15

ਭਾਗ—ੲ

5. ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪੰਗਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
6. ਮੰਜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। 15

ਭਾਗ—ਸ

7. ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
8. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਭਾਗ—ਹ

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 5 ਤੋਂ 7 ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਨੰਬਰ ਹਨ :
- (i) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- (ii) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਕੌਣ ਸੀ ?
- (iii) ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ?
- (iv) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਲਿਖੋ।
- (v) ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ?
- (vi) ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ?
- (vii) ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕਦੋਂ ਹੋਈ ?
- (viii) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੀ ਹੈ ?
- (ix) ਦਸਵੰਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
- (x) ਮੰਜੀ ਪ੍ਰਥਾ ਕੀ ਹੈ ? 10×4=40

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਕ, ਖ, ਗ ਤਥਾ ਘ ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਮੈਂ ਸੇ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 15 ਅੰਕ ਹੈਂ। ਭਾਗ ਙ ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਸਮਕਾਲੀਨ ਰਾਜਨੈਤਿਕ ਤਥਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰਿਸਿਥਿਤਿਯੋਂ ਕੀ ਵਿਸ਼੍ਰੁਤ ਚਰਚਾ ਕੀਜਿਏ। 15
2. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਕੀ ਉਦਾਸਿਯੋਂ ਕੇ ਉਦੇਸ਼ਯ ਤਥਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਜਿਏ। 15

भाग—ख

3. गुरु हरगोबिंद जी के जीवन तथा समय पर चर्चा कीजिए। 15
4. गुरु तेग बहादुर जी की शहादत तथा शहादत के कारणों की विस्तारपूर्वक चर्चा कीजिए। 15

भाग—ग

5. संगत तथा पंगत की अवधारणा और महत्व की विस्तृत चर्चा कीजिए। 15
6. मंजी प्रणाली की उत्पत्ति तथा विकास की विस्तारपूर्वक चर्चा कीजिए। 15

भाग—घ

7. सिंह सभा आंदोलन की उत्पत्ति तथा योगदान की विस्तारपूर्वक चर्चा कीजिए। 15
8. गुरुद्वारा आंदोलन की विस्तारपूर्वक चर्चा कीजिए। 15

भाग—ङ

9. निम्नलिखित का 5 से 7 लाइनों में उत्तर दीजिए। प्रत्येक प्रश्न के 4 अंक हैं :
- (i) गुरु नानक देव जी की उदासियों के नाम लिखिए।
- (ii) गुरु अंगद देव जी कौन-थे ?
- (iii) अकाल तख्त की रचना किसने की ?
- (iv) गुरु तेग बहादुर जी की शहीदी की तारीख क्या थी ?
- (v) हरिमंदर साहिब का निर्माण किसने किया ?
- (vi) खालसा की रचना किसने की ?
- (vii) खालसा का निर्माण कब हुआ ?
- (viii) गुरुद्वारा क्या है ?
- (ix) दसवंद क्या है ?
- (x) मंजी प्रणाली क्या है ? 10×4=40